

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะมูลฝอย ในเขตบางพลัดจังหวัดกรุงเทพมหานคร

ชญาดา หงษา*

(วันรับบทความ: 16 พฤษภาคม 2562/ วันแก้ไขบทความ: 6 มิถุนายน 2562/ วันตอบรับบทความ: 13 มิถุนายน 2562)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตบางพลัด 2) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของประชาชนในเขตบางพลัด ที่มีต่อประสิทธิภาพในการดำเนินการเพื่อการคัดแยกขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางพลัด และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตบางพลัด กลุ่มตัวอย่างของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จำนวน 400 คน ในชุมชนในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตบางพลัดในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการร่วมปฏิบัติและการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติ ระดับน้อยที่สุด 2 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาและการมีส่วนร่วมในการวางแผน 2) ระดับประสิทธิภาพในการดำเนินการเพื่อการคัดแยกขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางพลัดในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการขนส่งขยะมูลฝอย อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยและด้านการสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์อยู่ในระดับน้อย 3) การมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการดำเนินการเพื่อการคัดแยกขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางพลัดในทุกด้านที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 จากผลการวิจัยนี้จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ (1) เพื่อประกอบการพิจารณานโยบาย; มุ่งเน้นไปที่การส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสร้างแรงจูงใจในการคัดแยกขยะ รวมถึงการคัดแยกขยะภายในสำนักงานเขตบางพลัดควรเป็นแบบอย่างให้กับประชาชนด้วย (2) เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการ; (ก) จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นการแสดงความคิดเห็นร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเช่น ชุมชน ภาครัฐ และเอกชน (ข) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกันวางแผนปฏิบัติการเพื่อให้เขตบางพลัดเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะ (ค) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกันวางแผนดำเนินการ ตรวจสอบและประเมินประสิทธิภาพการคัดแยกขยะ (ง) ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการคัดแยกขยะสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยอาศัยวิธีการสื่อสารที่หลากหลาย (จ) สร้างแรงจูงใจในการคัดแยกขยะเช่น การสร้างรายได้จากการคัดแยกขยะ (ฉ) สนับสนุนงบประมาณและอุปกรณ์สำหรับคัดแยกขยะอย่างเพียงพอโดยส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการที่ดี

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพ/ การส่งเสริม/ การมีส่วนร่วม/ การคัดแยกขยะมูลฝอย

* นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ แขนงวิชาการบริหารภาครัฐและเอกชน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Promotion of public participation in waste separation in Bang Phlat District of Bangkok

Chayada Hongsa*

(Received Date: May 16, 2019, Revised Date: June 6, 2019, Accepted Date: June 13, 2019)

Abstract

The purposes of this research were to: (1) study the level of public participation in waste separation activities in Bang Phlat District of Bangkok; (2) study the level of satisfaction of people in Bang Phlat District in terms of efficiency of the operation for waste separation by Bang Phlat District Office; and (3) study the guidelines for promoting public participation in waste separation activities in Bang Phlat District. The sample of this study consisted of 400 community members in Bang Phlat, Bangkok. The research instrument used for data collection was a questionnaire. The statistical procedures employed included frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson correlation coefficient. The research findings were as follows: 1) Overall public participation in waste separation activities in Bang Phlat was at a low level. There were two facets of waste separation in Bang Phlat that were at a low level of public participation, namely: cooperation and performance appraisal in waste separation. Whilst, public participation in problem analysis and in planning for waste separation were at the lowest levels; 2) the overall efficiency of waste separation by Bang Phlat District Office was at a low level. Considering each aspect of efficiency of waste separation by Bang Phlat District Office individually, there was one facet that was at a moderate level (i.e. waste transport). In contrast, another two facets of waste separation were at a low level: the campaign encouraging public to participate in waste separation and the budget allocation for waste separation; and 3) the public participation in waste separation activities by people in Bang Phlat had a significant correlation with the efficiency of waste separation by Bang Phlat District Office with a statistical significance at 0.01. From the results of this research, the following suggestions can be made: (1) for the consideration of policies; focusing on promoting participation and motivating waste sorting, including the separation of waste by the Bang Phlat District Office should be an example for the people as well (2) for the consideration of proceedings; (a) Organize workshops that are can facilitate the sharing

* Master's degree students, Department of Public Administration Public and private administration, Suan Sunandha Rajabhat University

of opinions among stakeholders, such as public and private communities, (b) Stakeholders work together to plan for the Bang Phlat District to be a good model for public participation in waste separation, (c) Stakeholders together plan to implement checks and evaluations of waste separation efficiency, (d) Promote access to information on waste separation for stakeholders by using various communication methods, (e) Create incentives for sorting waste, such as revenue generation from waste sorting, (f) Supporting budgets and equipment for waste sorting adequately by promoting good management.

Keywords: Efficiency/ Promotion/ Participation/ Waste Separation

บทนำ

ขยะเป็นปัญหาสำคัญของชุมชนเมืองโดยเฉพาะอย่างยิ่งกรุงเทพมหานคร ซึ่งนับวันจะมีความรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนเกิดปัญหาขยะล้นเมือง ส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหามลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของเชื้อโรค และแมลง ส่งผลเสียต่อสุขภาพ การสูญเสียทางเศรษฐกิจทำให้ขาดความสง่างามของบ้านเมือง และเป็นเหตุให้เกิดความรำคาญ ผลกระทบเหล่านี้จึงเป็นปัญหาที่ผู้มีส่วนรับผิดชอบจะต้องหาวิธีจัดการขยะเหล่านั้นให้ ลดน้อยลงหรือถูกกำจัดไปด้วยวิธีที่ถูกต้องเหมาะสม ประหยัดและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด (วชิระ สิทธิบุศย์, 2553, น. 2)

ปริมาณขยะใน กรุงเทพมหานครมีมากถึงเกือบ 10,000 ตัน/วัน เมื่อรวมกับปริมาณขยะมูลฝอยที่ผ่านมาซึ่งรอการกำจัดกลายเป็นปริมาณขยะจำนวนมหาศาล รวมทั้งปัญหาการขาดแหล่งกลบฝังและการขาดแคลนเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการกำจัด กรุงเทพมหานครจึงได้จัดทำแผนบริหารจัดการขยะมูลฝอยกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2558 – 2562 โดยมีวัตถุประสงค์ให้มีการจัดการขยะมูลฝอยอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยส่งเสริมการนำกลับมาใช้ใหม่อย่างคุ้มค่า ลดและควบคุมปริมาณมูลฝอยที่แหล่งกำเนิดและเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการมูลฝอยตั้งแต่แหล่งกำเนิดเพื่อลดปริมาณขยะที่ต้องนำไปฝังกลบให้มากที่สุด (แผนบริหารจัดการขยะมูลฝอยกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2558 – 2562, น. 5)

มิเทอร์และฮอร์น (Meter and Horn, 1975, p, 447; อ้างถึงใน ลือชัย วงษ์ทอง, 2555, น. 28) ระบุว่าความสำเร็จของนโยบายใดๆ นั้นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากประชาชนซึ่งเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการผลักดันให้นโยบายนั้นประสบความสำเร็จ เออร์วิน วิลเลียม (Erwin William, 1976, P, 138; อ้างถึงใน ยุพาพร รูปงาม 2545, น. 6) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไว้ว่า คือ กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ตัดสินใจ แก้ไขปัญหาด้วยตนเองและสนับสนุน ติดตามการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง นอกจากนี้ มุกดา สุขสวัสดิ์ (อ้างถึงใน วชิระ สิทธิบุศย์, 2553, น.33) ระบุว่าการคัดแยก

ขยะมูลฝอยโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ณ แหล่งกำเนิดขยะโดยอาศัยความร่วมมือของชุมชน นอกจากจะช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอยที่เป็นปัญหาขยะล้นในชุมชนได้แล้วยังทำให้เกิดประโยชน์หลายด้านทั้งทางสังคมและเศรษฐกิจ ดังนั้นการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการขยะมูลฝอยกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2558 - 2562 จึงต้องอาศัยประชาชนที่จะตระหนักในปัญหาขยะมูลฝอยและมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอย

เขตบางพลัดเป็นพื้นที่หนึ่งของกรุงเทพมหานครจากทั้งหมด 50 เขต ในการดำเนินการตามแผนดังกล่าวข้อมูลสถิติขยะมูลฝอยจากสำนักสิ่งแวดล้อมพบว่าเขตบางพลัดมีค่าเฉลี่ยของปริมาณขยะมูลฝอยในปีงบประมาณ 2556 อยู่ที่ 143.29 ตัน/วัน ในปีงบประมาณ 2560 อยู่ที่ 150.02 ตัน/วัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.69 แต่จากที่ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้อยู่อาศัยในเขตพื้นที่บางพลัดได้สังเกตพบว่า ส่วนใหญ่การคัดแยกขยะจะเกิดจากการที่พนักงานเก็บขยะจะคัดแยกขยะบางส่วนที่ขายได้ก่อนจะเทขยะที่เหลือรวมลงไปในรถขนขยะเพื่อนำไปทิ้งยังแหล่งกำจัดขยะรวมทั้งประชาชนที่มีอาชีพเก็บขยะขายจะคัดแยกเพื่อนำไปขายในบางส่วนหนึ่ง ถึงกระนั้นปัญหาการคัดแยกขยะก็ยังไม่ได้รับการแก้ไขเนื่องจากยังมีขยะอีกจำนวนมากที่ยังไม่ได้รับการคัดแยก แนวทางสำคัญจึงต้องเริ่มจากการคัดแยกจากแหล่งกำเนิด นั่นคือชุมชน อีกทั้งการดำเนินงานของสำนักงานเขตบางพลัดที่จะส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะ ยังขาดความเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่เขตบางพลัดยังขาดการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะ จากความสำคัญ และสภาพของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการวิจัย การมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยจากชุมชนของประชาชนและประสิทธิภาพการดำเนินการเพื่อการคัดแยกขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางพลัด ทั้งนี้เพื่อจะได้นำผลจากการวิจัยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการคัดแยกขยะมูลฝอยจากชุมชนของประชาชนในเขตบางพลัด อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการเพื่อการคัดแยกขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางพลัดต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตบางพลัด
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของประชาชนในเขตบางพลัด ที่มีต่อประสิทธิภาพในการดำเนินการเพื่อการคัดแยกขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางพลัด
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนกับประสิทธิภาพในการดำเนินการเพื่อการคัดแยกขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางพลัดสำหรับการอภิปรายผลเพื่อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชน

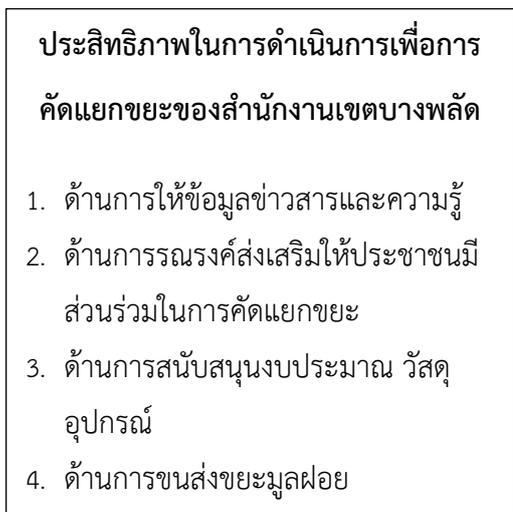
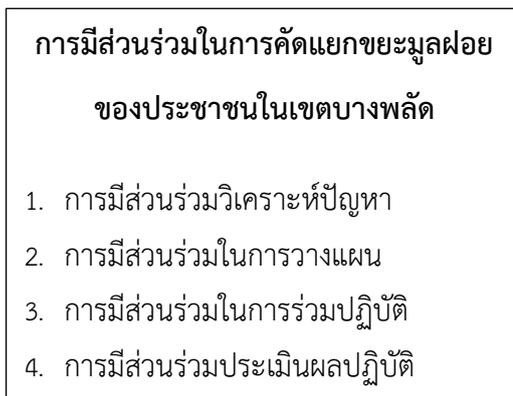

สมมติฐานในการวิจัย

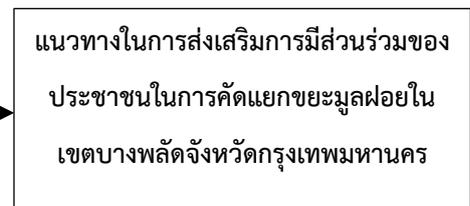
การมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยประชาชนในเขตบางพลัด กับประสิทธิภาพในการดำเนินการคัดแยกขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางพลัดมีความสัมพันธ์กัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาเรื่องการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตบางพลัดจังหวัดกรุงเทพมหานครครั้งนี้ ผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิดการวิจัยเชิงปริมาณของ โยธิน แสงวงศ์ (2559) มาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดระเบียบวิธีวิจัยได้แก่ ขอบเขตของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการการวิเคราะห์ปัญหา 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการร่วมปฏิบัติ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติ และศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพในการดำเนินการเพื่อการคัดแยกขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางพลัด ได้แก่ การให้ข้อมูลข่าวสารในการคัดแยกขยะมูลฝอย การรณรงค์ ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอย ด้านการสนับสนุน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เพื่อการคัดแยกขยะ การจัดเก็บและขนถ่ายขยะมูลฝอย

ขอบเขตด้านระยะเวลา การรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และอภิปรายผลการวิจัย เดือน พฤษภาคม - กันยายน พ.ศ. 2561

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน ทั้ง 47 ชุมชน ในพื้นที่เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร จากข้อมูลสถิติประชากร ตามสำเนาทะเบียนบ้าน จำนวน 93,905 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการคำนวณขนาดตัวอย่างด้วยวิธีของยามานะ (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05 เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6,071 คน ผู้ศึกษาได้คัดเลือกชุมชนตัวอย่าง จำนวน 8 ชุมชน แล้วดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิอย่างเป็น สัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) เพื่อหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชุมชน ดังนี้ 1) ชุมชนวัดเทพากร จำนวน 86 คน 2) ชุมชนจรัญฯ 66/1 จำนวน 41 คน 3) ชุมชนวัดวิมุตยาราม จำนวน 30 คน 4) ชุมชนชินศรี 91 จำนวน 37 คน 5) ชุมชนคลองบางบำหรุ จำนวน 54 คน 6) ชุมชนร่วมพัฒนา ซอยจรัญฯ 65 จำนวน 66 คน 7) ชุมชนคลองเจ้าครุฑ จำนวน 52 คน 8) ชุมชนโค้งถ่าน จำนวน 34 คน ได้ตัวอย่างการวิจัยทั้งสิ้น จำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 การมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชน รวมทั้งหมด 20 ข้อ ลักษณะแบบสอบถาม เป็นข้อคำถามลักษณะการวัดระดับ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) กำหนดคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้ มีส่วนร่วมมากที่สุด = 5 มีส่วนร่วมมาก = 4 มีส่วนร่วมปานกลาง = 3 มีส่วนร่วมน้อย = 2 มีส่วนร่วมน้อยที่สุด = 1 ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพ ในการดำเนินการเพื่อการคัดแยกขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางพลัด รวมทั้งหมด 20 ข้อ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพการให้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะแก่ประชาชนของสำนักงานเขตบางพลัดลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) จำนวน 5 ข้อ ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพในการดำเนินการของสำนักงานเขตบางพลัด จำนวน 15 ข้อ เป็นข้อคำถามลักษณะการวัดระดับแบบ มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) กำหนดคะแนนออกเป็น 5 ระดับ

ดังนั้น มีประสิทธิภาพมากที่สุด = 5 มีประสิทธิภาพมาก = 4 มีประสิทธิภาพปานกลาง = 3 มีประสิทธิภาพน้อย = 2 มีประสิทธิภาพน้อยที่สุด = 1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วจัดทำหนังสือถึงประธานชุมชน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเข้าเก็บรวบรวมข้อมูล และเข้าไปดำเนินการการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามให้กับประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย จำนวน 400 ชุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สถิติที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพรรณนาข้อค้นพบจากการวิจัย และทดสอบสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชน และวิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพในการดำเนินการเพื่อการคัดแยกขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางพลัด ด้านข้อมูลเกี่ยวกับการได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการคัดแยกขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางพลัดใช้วิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) แล้วสรุปออกมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage)

2. สถิติสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Correlation) ใช้เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนกับประสิทธิภาพในการดำเนินการเพื่อการคัดแยกขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางพลัด

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนเขตบางพลัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.92$, S.D. = 0.92) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในการร่วมปฏิบัติ ($\bar{X} = 2.34$, S.D. = 0.96) อยู่ระดับน้อย รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติ ($\bar{X} = 1.81$, S.D. = 1.03) อยู่ในระดับน้อย การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา ($\bar{X} = 1.78$, S.D. = 1.00) อยู่ในระดับน้อยที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการวางแผน ($\bar{X} = 1.76$, S.D. = 1.00) อยู่ที่ระดับน้อยที่สุดโดยเรียงลำดับ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการดำเนินการเพื่อการคัดแยกขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางพลัด โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน นั่นคือ

1) การได้รับข้อมูลข่าวสารและการอบรมการคัดแยกขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางพลัด พบว่า 1) ความถี่ของการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการคัดแยกขยะมูลฝอยจากสำนักงานเขตบางพลัดส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับจำนวน 265 คน คิดเป็นร้อยละ 66.25 ช่องทางการรับข่าวสารเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยส่วนใหญ่จะได้รับจากโทรทัศน์ จำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 60.75 การรับรู้เกี่ยวกับความถี่ของการที่สำนักงานเขตบางพลัดเข้ามาอบรมให้ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะมูลฝอยใน

ชุมชนของตนเองส่วนใหญ่ตอบว่าสำนักงานเขตบางพลัดไม่เคยได้เข้ามาอบรมให้ความรู้ภายในชุมชน จำนวน 280 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 ข้อคำถามที่ว่าประชาชนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยมากน้อยเพียงใด ส่วนใหญ่ตอบว่าไม่มีความเข้าใจ จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 56.25 และความคิดเห็นเรื่องประสิทธิภาพการให้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางพลัดส่วนใหญ่ตอบว่าไม่มีประสิทธิภาพ จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 45.75

2) ประสิทธิภาพในการดำเนินการเพื่อการคัดแยกขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางพลัด โดยภาพรวม ($\bar{X} = 2.35$, S.D. = 0.75) อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านการขนส่งขยะมูลฝอย ($\bar{X} = 2.96$, S.D. = 0.87) อยู่ระดับปานกลาง รองลงมา คือ ประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านการรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอย ($\bar{X} = 2.06$, S.D. = 1.06) อยู่ในระดับน้อย และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านการสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์เพื่อการคัดแยกขยะ ($\bar{X} = 2.05$, S.D. = 0.89) อยู่ที่ระดับน้อย โดยเรียงลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนกับ ประสิทธิภาพในการดำเนินการเพื่อการคัดแยกขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางพลัด โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประสิทธิภาพในการดำเนินการเพื่อการคัดแยกขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางพลัด ด้านการรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอย ด้านการสนับสนุน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เพื่อการคัดแยกขยะ และด้านการขนส่งขยะมูลฝอย (การขนส่งจากแหล่งขยะไปยังสถานที่กำจัดขยะ) มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกด้าน

การอภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัยข้างต้นซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาอภิปรายผลเพื่อตอบตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนเขตบางพลัด การศึกษาพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ในความเห็นของผู้วิจัยอาจเป็นเพราะประชาชนในเขตบางพลัดส่วนใหญ่ยังขาดความตระหนัก ในปัญหาขยะมูลฝอยและ ภายในชุมชนขาดการริเริ่มที่จะดำเนินการด้วยตนเองในการเข้าร่วมคัดแยกขยะ โดยมองว่าเป็นหน้าที่ของสำนักงานเขตบางพลัด อีกทั้งสำนักงานเขตบางพลัดขาดแนวทางในการโน้มน้าวประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถสรุปอภิปรายผลได้ ดังนี้

1) ด้านการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา อยู่ในระดับน้อยที่สุด ซึ่งความเห็นของผู้วิจัยอาจเป็นเพราะประชาชนในเขตบางพลัดส่วนใหญ่ไม่เข้าใจถึงสภาพปัญหาปัญหาขยะมูลฝอย และ

สำนักงานเขตบางพลัดขาดการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสารหรือจัดเวทีประชาคมร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาเพื่อกระตุ้นเตือนให้ประชาชนรับถึงสภาพปัญหาขยะมูลฝอยอันเป็นปัญหาส่วนรวม

2) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ซึ่งจากการสอบถามผู้นำชุมชนการประชุมวางแผนเพื่อการดำเนินการต่างๆ ในชุมชน ส่วนใหญ่สำนักงานเขตบางพลัดจะใช้วิธีเชิญคณะกรรมการชุมชนเข้าร่วมประชุมที่สำนักงานเขตแล้วจากนั้นคณะกรรมการชุมชนจะประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบต่อไป ทำให้ประชาชนไม่มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น

3) ด้านการมีส่วนร่วมในการร่วมปฏิบัติ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ความเห็นของผู้วิจัยและจากผลการวิจัยด้านการได้รับข้อมูลข่าวสารและการอบรมการคัดแยกขยะมูลฝอยจากสำนักงานเขตบางพลัด อาจเป็นเพราะประชาชนในเขตบางพลัดส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการคัดแยกขยะมูลฝอย เนื่องจากสำนักงานเขตบางพลัดเข้าอบรมให้ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะมูลฝอยกับประชาชนในชุมชนมีความถี่ค่อนข้างน้อยหรือไม่ครอบคลุมทุกชุมชน

4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งจากการพูดคุยสอบถามผู้นำชุมชนพบว่าสำนักงานเขตบางพลัดไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการคัดแยกขยะมูลฝอยในชุมชน ส่งผลให้ไม่ทราบว่าการประเมินผลปฏิบัติเป็นหน้าที่ของใคร และมีหลักในการประเมินอย่างไร

2. ประสิทธิภาพในการดำเนินการเพื่อการคัดแยกขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางพลัด โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถสรุปอธิบายผลได้ ดังนี้

1) ด้านการให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอย ผลการศึกษา พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการคัดแยกขยะมูลฝอยจากสำนักงานเขตบางพลัด การได้รับข่าวสารส่วนใหญ่จะได้รับจากโทรทัศน์ จากคำถามเกี่ยวกับความถี่การได้เข้ามาอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางพลัด ภายในชุมชนประชาชนส่วนใหญ่จะตอบว่า ไม่เคย และความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพการให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้ของสำนักงานเขตบางพลัดส่วนใหญ่มีความเห็นว่าไม่มีประสิทธิภาพ จากการพูดคุยสอบถามเจ้าหน้าที่ ฝ่ายรักษาความสะอาดสำนักงานเขตบางพลัด ในการเข้าให้ข้อมูลข่าวสารและอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอย ส่วนใหญ่จะกระทำในช่วงเวลาราชการโดยการแจกแผ่นพับพร้อมขอความร่วมมือในการคัดแยกขยะ ซึ่งตามความเห็นของผู้วิจัยช่วงเวลาดังกล่าวประชาชนต้องออกไปทำงานอาจทำให้การเข้าให้ข้อมูลข่าวสารและอบรมให้ความรู้ไม่ทั่วถึง นอกจากนี้เจ้าหน้าที่มีภารกิจอื่นๆ ในงานประจำจึงอาจทำให้ไม่สามารถจัดสรรเวลาได้ ทำให้ไม่สามารถให้ความรู้ประชาชนได้อย่างครอบคลุม และต่อเนื่อง

2) ด้านการรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอย อยู่ในระดับน้อย ในความเห็นผู้วิจัยอาจเป็นเพราะสำนักงานเขตบางพลัดมีการปฏิบัติการเชิงรุกเพื่อสร้างแรงจูงใจให้

ประชาชนมีส่วนร่วมไม่เพียงพอ อีกทั้งการดำเนินการรณรงค์ต้องใช้ทั้งบุคลากรและงบประมาณจำนวนมาก ทำให้สำนักงานเขตบางพลัดยังไม่สามารถรณรงค์ให้ทั่วถึงและต่อเนื่องได้

3) ด้านการสนับสนุนงบประมาณวัสดุอุปกรณ์เพื่อการคัดแยกขยะ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่าถังขยะส่วนใหญ่ในชุมชนต่างๆ จะมี 2 ประเภทคือสีเขียวกับสีเหลืองแต่ไม่มีป้ายประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนทิ้งให้ถูกต้องมีสภาพชำรุดและไม่เพียงพอ ไม่มีการจัดสถานที่คัดแยกประเภทขยะอันตรายให้เป็นการเฉพาะ รวมทั้งขาดการสนับสนุนงบประมาณและอุปกรณ์อื่นๆ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะสำนักงานเขตบางพลัด มีภารกิจในหลายด้าน จึงทำให้มีงบประมาณจำกัดโดยพิจารณาจากแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ไม่มีการกำหนดงบประมาณในด้านนี้ไว้เลย

4) ด้านการขนส่งขยะมูลฝอย (การขนส่งจากแหล่งขยะไปยังสถานที่กำจัดขยะ) อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสูงกว่าด้านอื่น ในความเห็นผู้วิจัยอาจเป็นเพราะสำนักงานเขตบางพลัดมีการกำหนดเวลาในการเข้าเก็บขยะ และไม่มีขยะตกค้าง แต่ไม่ส่งผลให้เกิดประสิทธิผลในการคัดแยกขยะ โดยสังเกตว่าในข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ รถเก็บขนขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางพลัดมีความเหมาะสมในการคัดแยกขยะมูลฝอย เพราะถึงแม้ประชาชนจะมีการคัดแยกขยะ แต่เมื่อขนถ่ายขยะขึ้นสู่รถเก็บขยะแล้วขยะก็จะรวมกันเหมือนเดิม

3. ความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยประชาชนในเขตบางพลัดกับประสิทธิภาพในการดำเนินการคัดแยกขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางพลัดโดยภาพรวม พบว่าความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

1) ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอย ด้านการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา กับประสิทธิภาพในการดำเนินการเพื่อการคัดแยกขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางพลัด ด้านการรณรงค์ส่งเสริม ด้านการสนับสนุน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ด้านการขนส่งขยะมูลฝอย มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 อธิบายได้ว่า การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาเป็นจุดเริ่มต้นของการมีส่วนร่วม เพราะเมื่อประชาชนได้รับทราบสภาพของปัญหาขยะมูลฝอยที่แท้จริงว่ามีผลกระทบอย่างไรย่อมมีแนวโน้มที่จะเข้ามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา เพื่อหาสาเหตุและแนวทางแก้ไขการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ถึงสภาพของปัญหาขยะมูลฝอยอย่างต่อเนื่อง การแสดงออกให้เห็นว่าจะมีการสนับสนุน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์รวมถึงการจัดการระบบการขนส่ง จึงมีความสำคัญอย่างมาก

2) ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอย ด้านการมีส่วนร่วมการวางแผน กับประสิทธิภาพในการดำเนินการเพื่อการคัดแยกขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางพลัด ด้านการรณรงค์ส่งเสริม ด้านการสนับสนุน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ด้านการขนส่งขยะมูลฝอยมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 อธิบายได้ว่า ปัจจัยสำคัญที่จะสร้างการมีส่วนร่วมในการวางแผนจะต้องได้รับการส่งเสริมทั้งจากภาครัฐและภายในชุมชน อีกทั้งต้องสร้างแรงจูงใจ

เพื่อให้เห็นว่าการดำเนินการจะได้รับการสนับสนุนในด้านงบประมาณต่างๆ รวมทั้งปัญหาด้านการขนส่งขยะต้องได้รับการแก้ไข เพราะหากไม่มีปัจจัยเหล่านี้ประชาชนก็จะไม่มีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน

3) ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอย ด้านการมีส่วนร่วมในการร่วมปฏิบัติ กับประสิทธิภาพในการดำเนินการเพื่อการคัดแยกขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางพลัด ด้านการรณรงค์ส่งเสริม ด้านการสนับสนุน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ด้านการขนส่งขยะมูลฝอย มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 อธิบายได้ว่า การร่วมปฏิบัติเป็นส่วนสำคัญอย่างมากในการทำให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ เพื่อให้การปฏิบัติของประชาชนมีความต่อเนื่องจึงต้องอาศัยการรณรงค์ส่งเสริมที่มีความต่อเนื่องด้วย อีกทั้งในการปฏิบัติประชาชนเองก็ต้องการความสะดวก และแรงจูงใจ การจัดหาอุปกรณ์ หรืองบประมาณเพื่อสนับสนุนจึงมีความสำคัญ รวมทั้งรูปแบบการขนส่งขยะต้องสร้างความมั่นใจให้ประชาชนรู้สึกว่าการคัดแยกขยะจะสัมฤทธิ์ผล

4) ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอย ด้านการมีส่วนร่วมการประเมินผลการปฏิบัติ กับประสิทธิภาพในการดำเนินการเพื่อการคัดแยกขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางพลัด ด้านการรณรงค์ส่งเสริมด้านการสนับสนุน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ด้านการขนส่งขยะมูลฝอย มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 อธิบายได้ว่า การประเมินผลปฏิบัติสมควรเป็นเรื่องของการมีส่วนร่วมของภาครัฐและภาคประชาชน เพราะหากขาดการประเมินผลจะทำให้ไม่สามารถทราบได้ว่าโครงการนั้นควรแก้ไขปัญหอย่างไร และต้องปรับปรุง หรือเพิ่มเติมด้านการรณรงค์ส่งเสริม ด้านการสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ด้านการขนส่งขยะมูลฝอย อย่างไร

จากข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นนั้นมีความสอดคล้องกับแนวคิดของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม (2540, น. 85) ที่ระบุว่าปัญหาและอุปสรรคในการคัดแยกขยะมูลฝอยมีสาเหตุต่างๆ เกี่ยวเนื่องกับสิ่งต่อไปนี้ 1) การที่ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการคัดแยกขยะ ทำให้ขาดการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอย เนื่องจากไม่ทราบความสำคัญและคุณประโยชน์ของการคัดแยกขยะมูลฝอยว่ามีมากน้อยเพียงใด 2) ประชาชนขาดแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอย 3) ภาครัฐ ไม่ได้กำหนดระเบียบการปฏิบัติการคัดแยกขยะมูลฝอยที่ชัดเจนและการประสานงานไปยังชุมชนไม่ทั่วถึงชุมชนเมืองกรุงเทพมหานคร มีการแยกถังขยะระหว่างขยะเปียกและขยะแห้งเท่านั้น แต่ไม่มีการนำขยะที่มีสภาพดี หมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ 4) ภาครัฐไม่มีนโยบายสนับสนุนที่เอื้อต่อกระบวนการคัดแยกขยะมูลฝอย และสอดคล้องกับแนวคิดของ ปารีชาติ วลัยเสถียร และคณะ (อ้างถึงใน จิตาภา นิสัยสุข 2554, น.14) ได้สรุปปัจจัยที่เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) ปัจจัยด้านกลไกของรัฐ โดยรัฐต้องกำหนดนโยบายที่คำนึงถึงการสร้างช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูล ข่าวสารและราชการจะต้องส่งเสริมและเพิ่มโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม 2) ปัจจัยด้าน

ประชาชน ต้องพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการทำงาน กล้าตัดสินใจ มีความคิดริเริ่ม กิจกรรมและรับผลประโยชน์ รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มหรือท้องถิ่น คอยติดตามรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อรับรู้ความเป็นไปของโลกภายนอก 3) ปัจจัยด้านหน่วยงานราชการต้องมีความรู้ความเข้าใจใน กระบวนการสร้างการมีส่วนร่วม ผู้บริหารต้องมีศักยภาพ รู้จักวิธีการรวมกลุ่มประชาชนเพื่อช่วย แก้ปัญหาและสนับสนุนข้อมูลความรู้ต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อให้สามารถดำเนินงานได้ อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการคัดแยกขยะมูลฝอยในเขตบางพลัดจังหวัดกรุงเทพมหานคร จึงเสนอคำแนะนำบางประการซึ่ง ครอบคลุมทั้งด้านเชิงนโยบาย และด้านเชิงปฏิบัติการดังนี้

1.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ผู้บริหารสำนักงานเขตบางพลัดควรกำหนดให้นโยบายการส่งเสริมการมีส่วนร่วมใน การคัดแยกขยะมูลฝอยประชาชนในเขตบางพลัด เป็นหนึ่งในตัวชี้วัดประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ สำนักงานเขตบางพลัด โดยมีการร่วมประชุมวางแผนเพื่อกำหนดกรอบการดำเนินการ เป้าหมาย ระยะเวลา การคาดการณ์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรครวมถึงการประเมินติดตามผลอย่างเป็นระบบ

2) สำนักงานเขตบางพลัดควรมีนโยบายในการสร้างจิตสำนึกการมีส่วนร่วมในการคัดแยก ขยะมูลฝอยและเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในการคัดแยกขยะมูลฝอยมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะ มูลฝอยให้กับเจ้าหน้าที่สำนักงานเขตบางพลัดทุกระดับชั้น เน้นส่งเสริมการปฏิบัติคัดแยกขยะมูลฝอย การ นำขยะกลับมาใช้และการทิ้งขยะให้ถูกที่ ภายในสำนักงานเขตบางพลัดอันจะเป็นแบบอย่างให้กับ ประชาชน

3) สำนักงานเขตบางพลัดควรมีนโยบายในการด้านการรณรงค์ส่งเสริมด้านการ สนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ปรับปรุงระบบการขนส่งขยะมูลฝอย ให้สอดคล้องกับการสร้าง แรงจูงใจการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยอย่างเหมาะสมโดยใช้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนอย่างบูรณาการ

1.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1) ควรจัดให้มีเวทีประชาคมให้เป็นลักษณะการเสวนาภายในชุมชนเพื่อให้ประชาชนมี ส่วนร่วมรับรู้ และวิเคราะห์ปัญหาขยะมูลฝอย ร่วมแสดงความคิดเห็น เสนอแนวทางการดำเนินการ คัดแยกขยะ ร่วมเป็นแกนนำภายใต้กรอบแนวคิดในการทำให้เขตบางพลัดเป็นพื้นที่ต้นแบบการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการคัดแยกขยะมูลฝอยของกรุงเทพมหานครอย่างยั่งยืน ซึ่งจะช่วยให้ประชาชน มีความสนใจเข้าร่วมมากขึ้นนอกจากนี้ควรที่จะมีการทำหนังสือประชาสัมพันธ์ เชิญชวน ประชาชนทุก บ้านให้ทราบก่อนล่วงหน้าโดยอาศัยผู้นำชุมชนเป็นสื่อกลาง

2) เชิญชวนประชาชน บุคลากรของส่วนราชการและสถาบันการศึกษา ผู้นำชุมชนหรือผู้ที่ประชาชนยอมรับนับถือ เจ้าของบริษัท หรือห้างร้านต่างๆ ภายในชุมชนเข้าร่วมจัดตั้งเป็นคณะกรรมการในการคัดแยกขยะมูลฝอยของแต่ละชุมชน โดยสำนักงานเขตบางพลัดจะทำหน้าที่เป็นที่เลี้ยงคอยให้คำแนะนำ และอำนวยความสะดวก ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการประเมินผลจะเป็นชุดเดียว หรือจะแยกชุดก็ได้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม การจัดประชุมเพื่อวางแผนดำเนินการหรือประเมินผล ควรเชิญชวนประชาชนภายในชุมชน เข้าร่วมให้ความคิดเห็นโดยมีคณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาตัดสินใจ

3) ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะการนำขยะกลับมาใช้ การทิ้งขยะให้ถูกที่ และการกำจัดขยะให้ถูกวิธี ตลอดจนจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ประชาชนเห็นประโยชน์และเกิดความตื่นตัวในการมีส่วนร่วมใน การวิเคราะห์ปัญหา การวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผล โดยใช้สื่อต่างๆ ที่หลากหลายเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้เข้าถึงประชาชนให้ได้มากที่สุดเช่นเชิญบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจในการคัดแยกขยะมูลฝอยมาให้ความรู้ภายในชุมชน ติดป้ายประชาสัมพันธ์ การให้ความรู้ถึงบ้าน (อาจสิ้นเปลืองบุคลากรและเวลาแต่หากสามารถรวบรวมอาสาสมัครมาช่วยจะได้ผลมาก) ขอความร่วมมือไปยัง บริษัท หรือห้างร้านต่างๆ ให้ช่วยรณรงค์และถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารและความรู้ แก่บุคลากรในการคัดแยกขยะ ขอความร่วมมือโรงเรียนและสถานบันศึกษาในพื้นที่ช่วยรณรงค์การมีส่วนร่วมและสอดแทรกความรู้ในการคัดแยกขยะแก่เด็กและเยาวชน

4) สร้างแรงจูงใจให้ประชาชนมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะมูลฝอย เช่น จัดกิจกรรมประกวดชุมชนคัดแยกขยะมูลฝอย ส่งเสริมการนำขยะรีไซเคิลมาใช้ประโยชน์ เช่น นำขยะมาเป็นผลิตภัณฑ์ หรือของชำร่วย โดยจัดหาบุคลากรที่มีความรู้และความคิดสร้างสรรค์ มาสอน และหาตลาดเพื่อหาที่รองรับผลิตภัณฑ์ ตั้งธนาคารขยะที่บริหารงานโดยชุมชนเพื่อให้ประชาชนคัดแยกขยะที่ขายได้มาแลกกับสินค้าอุปโภคบริโภค

5) สนับสนุน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ให้แก่ชุมชนในการคัดแยกขยะ เช่น เพิ่มจำนวนถังขยะให้เพียงพอต่อความต้องการของแต่ละชุมชนโดยติดป้ายกำกับอุปกรณ์ในการจัดเก็บขยะให้ตรงกับประเภทของขยะที่จัดเก็บ และควรจัดสร้างโรงเรือนสำหรับทิ้งขยะอันตรายแยกต่างหาก จัดสร้างโรงเรือนสำหรับรับฝากขยะที่ยังพอซ่อมแซมใช้ใหม่ได้อาทิ เพอร์นิเจอร์ เครื่องใช้ไฟฟ้าแต่เจ้าของไม่ต้องการแล้วผู้ใดมีความต้องการสามารถนำไปซ่อมแซมเพื่อใช้หรือจำหน่ายเป็นสินค้ามือสองก็สามารถนำไปได้ แต่หากไม่มีผู้ใดต้องการสำนักงานเขตบางพลัดจะนำไปกำจัดในฐานะขยะขนาดใหญ่ในแง่ของงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์นั้นเนื่องจากสำนักงานเขตบางพลัดมีภารกิจในหลายด้านจึงทำให้มีงบประมาณจำกัดแต่หากได้รับการสนับสนุนจากบริษัท หรือห้างร้านต่างๆหรือมีการบริจาคจากผู้ที่ต้องการสนับสนุนโครงการก็จะช่วยให้โครงการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงเป็นหน้าที่ของสำนักงานเขตบางพลัดที่ต้องอาศัยการพูดคุย สร้างความเชื่อมั่นว่าโครงการมีความจริงจัง และการชี้ให้เห็นความสำคัญของโครงการอย่างแท้จริง

6) สำนักงานเขตบางพลัดควรจัดประชุมคณะกรรมการในการคัดแยกขยะมูลฝอยของแต่ละชุมชนเพื่อกำหนดวันเวลาในการเข้าจัดเก็บขยะแต่ละประเภท เมื่อได้ข้อสรุปที่ชัดเจนแล้วทำการตีตประกาศเวลาดังกล่าวไว้ในชุมชนเพื่อให้ประชาชนได้ทราบกำหนดการจัดเก็บขยะที่แน่นอนของแต่ละชุมชน

7) การติดตามประเมินผลการปฏิบัติควรเป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างสำนักงานเขตบางพลัดกับชุมชนเพื่อจะได้ทราบว่ามีความก้าวหน้าหรือมีปัญหาอุปสรรคหรือไม่ โดยมีการกำหนดช่วงเวลาในการประเมินผลและควรกำหนดตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาวิจัยในรูปแบบเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินการเพื่อการคัดแยกขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางพลัด และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกลุ่มตัวอย่าง ว่ามีปัจจัยใดที่ส่งผลหรือมีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมเพื่อเปรียบเทียบกับการวิจัยเชิงปริมาณ

2) ควรศึกษาวิจัยชุมชนต่างๆ เพื่อทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการคัดแยกขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตบางพลัด เพื่อให้สามารถพัฒนาชุมชนได้อย่างทั่วถึง

3) ควรศึกษารูปแบบและวิธีการปรับเปลี่ยนที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนเขตบางพลัด เพื่อจะได้รู้รูปแบบและแนวทางที่เหมาะสมในการบริหารจัดการต่อไป

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. (2540). *การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ : กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม.

จิตาภา นิสสัยสุข. (2554). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้าร่วมประชาคมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองตำหรุ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี*. (ปัญหาพิเศษ หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

แผนบริหารจัดการขยะมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2558 – 2562. สืบค้นจาก http://203.155.220.174/download/article/article_20190530171702.pdf

ยุพาพร รูปงาม. (2545). *การมีส่วนร่วมของข้าราชการสำนักงานประมาณ ในการปฏิรูประบบราชการ*. (ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

โยธิน แสงวดี. (2559). *การวิจัยในเชิงปริมาณ (Quantitative Research)*. สืบค้นจาก <https://www.spu.ac.th/research>

- ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ. (2541). *กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- มุกดา สุขสวัสดิ์. (2539). ใช้แล้วใช้อีกให้ คุ่มค่า. *กสิกร*. มกราคม – กุมภาพันธ์.
- ลือชัย วงษ์ทอง. (2555). *ประสิทธิผลของการนำนโยบายแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าไปปฏิบัติในพื้นที่ อำเภอมะนัง จังหวัดตาก*. (ดุชนิพนธ์ หลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต). สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเขตบางพลัด. (2561). *แผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2561*. สืบค้นจาก <https://www.bangkok.go.th/bangphlat/sitemap>
- สำนักสิ่งแวดล้อม. (2561). สถิติปริมาณมูลฝอย. สืบค้นจาก <https://www.bangkok.go.th/environmentbma>
- Meter, V. D. S., & Horn, V. C. E. (1975). The policy implementation process: a conceptual framework. *Administration and Society*, 6(4), 445-488.
- William Erwin. (1976). *Participation Management : Concept Theory and Implementation*. Atlanta G.: Georgia State University.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. Third editio. Newyork : Harper and Row Publication.